

Zühtü Tetey (C. H. P.)

Ali Rıza Arı (C. H. P.)

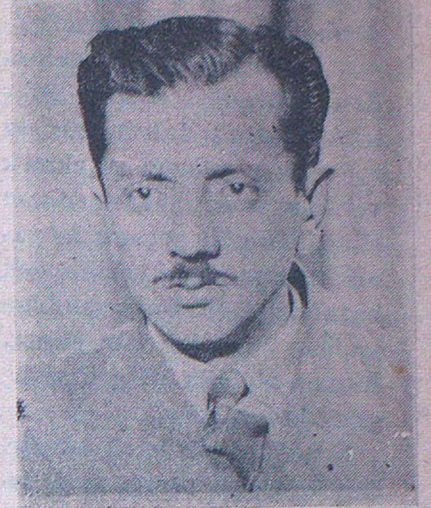
Hüdaî Bukağlı (C. H. P.)

İsmail İnan (Bağımsız)

(Hulki Sokullu (M. P.)

Nizamettin Babaoğlu
(Bağımsız)

Ahmet Topçu (D. P.)

İhsan Altınel (D. P.)

Seçimler ve biz

B. ATAMAN

Partiler arasındaki seçim mücadelesi şiddetlenmiş ve tâbir caizse «Seçim kavgası» halini almış bulunmaktadır.

Dikkat edilecek olursa görülür ki; çeşitli propaganda silâhlarıyla yapılan seçim savaşında bizim sinemiz saha olarak intihap edilmiştir. Seçimin bu sahada kazanılıp veya kaybedileceğinin anlaşılabilmesi belki de lehimize bir neticedir.

Mütekâsif bir işçi topluluğunun bulunduğu şehrimizde seçimlerin kazanılması hakikaten işçilerin taraflardan birini intihabı ile mümkün olabilecektir kanaatindeyiz. Muhalefet partilerinin bile son za-

(Devamı Sahife 3 de)

Yalnız İstanbulda işçi aday sayısı 8 i buldu Adaylar ne diyorlar?.

14 Mayıs 1950 Pazar günü yapılacak olan Milletvekili seçimi için partiler adaylarını tesbit ve ilân etmiş bulunuyorlar. Partiler listelerinde yer alan veya müstakil olarak adaylıklarını koyan işçi arkadaşlarımızı okuyularımıza tanıtmayı faydalı bulduk.

C. H. P. aday listesinde İstanbul'dan Ali Rıza Arı, İşçi Sendikaları Birliği Başkanı Zühtü Tetey, ve Hüdaî Bukağlı bulunmaktadır.

Demokrat Parti listesinde İstanbul'dan Ahmet Topçu, İhsan

Altınel yer almıştır.

Millet Partisi listesinde İstanbul'dan Hulki Sokullu vardır. Birlik yönetim kurulundan Nizamettin Babaoğlu ile İsmail İnan da müstakil olarak adaylıklarını koymuşlardır.

ZÜHTÜ TETAY (C.H.P.)

1319 da İstanbulda doğmuştur. İlk tahsilini Feyruzağa da Cihangir, Vakıf mektebinde yapmıştır. 1916 senesinde İmalâtı Harbiyede işe başlamıştır. Yine tesviyeci olarak Taşkızaklarda bir sene çalıştıktan sonra 1918 de Ayvansaray Un fabrikasına tesviyeci ve elektrikçi olarak girmiştir. O zamandanberi aynı fabrikada çalışmaktadır. 1936 da İş Kanununun neşridenberi

işçi mümessilidir. Zühtü Tetey Sendikalar kanunu çıkmasından sonra sendika hareketlerine daha il olmuş, İstanbul Gıda Sanaîi işçileri sendikasının kuruluşunda önyak olmuştur. Kuruluşundanberi Gıda anayii işçileri sendikasının ve 1948 denberi de İstanbul İşçi sendikaları Birliği Başkanı'dır.

Zühtü Tetey bir arkadaşımıza şunları söylemiştir:

«İşçi ve Partili arkadaşlarımızın teveccühleriyle İstanbul Milletvekili adayı seçilmiş bulunuyorum. İşçi olarak, Sendikacı olarak, Sendikalar Birliği Başkanı olarak hep işçi davası için çalıştım. Milletvekili seçilirsem üzerinde ısrarla duracağım meseleler elbette işçi arkadaşlarımızın iltirapları, onların dilekleri olacaktır.»

(Devamı 4 üncüde)

İş mahkemeleri kanunu

Çalışma ve Adalet Bakanlıkları iş mahkemeleri kurulmasıyla ilgili hazırlıkları tamamlamak üzere...

Ankara, (Özel) — Bilindiği üzere 30.1.1950 tarihinde B. M. M. de kabul edilen 5521 sayılı iş mahkemeleri kanunu 4 ağustos 1950 tarihinde yürürlüğe girecektir. Böylece bu tarihten itibaren İş Mahkemeleri kurulacak ve faaliyete geçecektir.

Adalet ve Çalışma Bakanlıkları bu hususta hazırlıklarını tamamlamak üzeredir. Bu hazırlıklar sür'atle ilerlemektedir.

İş Mahkemeleri bir hâkim, bir işçi ve bir de işveren temsilcilerinden oluşacaktır. İşçi ve işveren üyelerin seçimlerine ait Tüzük tamamlanmış sayılabilir. Önümüzdeki haftalar içerisinde bu tüzüğe göre seçimler yapılacaktır ve seçilenler İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinin teklifine uyularak bir kursa tâbi tutulacaktır.

Adalet Bakanlığı İş Mahkemelerinde görevlendireceği İş hukuku da salâhiyetli hâkimleri tesbitle meşguldür.

3 ay sonra İş mahkemelerinin kurulmasıyla işçiler mahkemelere git geldir kurtulacaklar, bugün uzun formalitelerden dolayı hakkını bile aramak tan vazgeçen işçiler haklarını kolayca alabileceklerdir.

İş mahkemelerinde bir işçinin de bulunması, işçilerin dertle-

rinin kolayca anlaşılması bakımından büyük önemi haizdir. Malûm olduğu üzere muvaffak olmanın ilk şartı ikna etmek, anlatmaktır.

Yeni İş Kanununun faydaları görülmeye başlandı

İşinden çıkarılan iki işçi mümessili kanunun 78 ci maddesine uyularak işlerine iade edildiler

Ankara, (Özel) — İş Kanununun bazı maddelerinde yapılan tadilatın ilk müsbet neticesi görülmüş ve biri Ankarada biri İstanbulda olmak üzere işine son verilen iki işçi mümessili işine iade edilmiştir.

Bayındırlık Bakanlığı Yollar Genel Müdürlüğü 4. cü bölgesi merkez atelyesinde çalışan ve İşçi mümessili olan Yusuf Acar, mümessillik vazifesini yaparken işinden çıkarılmıştır. Eğer İş Kanunu eski şekliyle kalmış olsaydı bu işçi mümessilinin çıkarılması karşısında eli kolu bağlayıp ağlamaktan başka yapılacak hiçbir iş yoktu.

Halbuki evvelâ Ankara Bölge Çalışma Müdürlüğü uzlaştırma

teşebbüste bulunmuş, işverene kili Yusuf Acarı tekrar işe başlatmak istememiş, mesele İl Hakem Kuruluna intikal etmiştir.

İl Hakem Kurulu, yeni İş Kanununun 78 ci maddesine göre işveren ve işveren vekilinin işçi mümessillerini çıkarmıyacağı mülâhazası ile kararını Yusuf Acar lehine olarak vermiştir.

İşçi mümessili Yusuf Acar'a işi iade edilmiştir.

Ocak ayından itibaren yürürlüğe giren yeni İş Kanununun bu ilk müsbet tatbikatı işçiler arasında geniş bir memnuniyet uyandırmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan Mahmutpaşa (Devamı 4 üncü sa: de)

İşçi Mümessili
Yusuf Acar

Haftanın yazısı

BELEDİYE UYUYOR MU?

Yazan: Seyfi Demirsoy
Bira fabrikası işçisi

«Hürbilek» işçi gazetesidir. Sütunlarını alekser işçi dilekleri, şikâyetleri, iş mevzuatının tatbikinde görülen aksaklıklar, işçi ve işe müteallik haberler ve yazılar kaplar.

Bugün bu sütunda temas edeceğimiz İstanbulun ezeli derdi olan (Ekmek) meselesidir. İşçiyi de bu dert yakından ilgilendirmektedir. Devlet ve patron fabrikalarında işçiye öğle yemeği ve ekme verililmektedir. İşyerine alınan ekmeçler gün geçmez ki yanık, hamur, sıçan yenikli, çok bayat olmasın. Fırın sahibine yapılan ikazlar kâr etmez. Ekmek bir gün iyi gelirse üç günü bozuk gelir.

Fırın değiştirilmek istenir. Semtin hattâ semte uzak fırınlara baş vurulur. Sahiple-riyle konuşulur. Alınan cevapların hepsi birdir. Fırın sahiplerinin hepsi de ekmek veremeyeceklerini söylerler. Bu arada fırıncıların bir şirkette dahil olduklarını, bir fırının müşterisine —müşterisinin ısrarlı rızası olsa dahi— başka bir fırın ekmek verirse; kedi aralarındaki anlaşmaya göre bir birlerine ağır bir para ödemeye mecbur olduklarını itirafından kendilerini men edemiyorlar. Bunlara ilâveten bizim de duyduklarımız vardır.

Şehrin bir semtinde fırın açmağı tasarlıyor, faaliyete geçiyorsunuz. Hemen şirketin mümessili gelir, size fırını kapattığımız takdirde ayda mukannen bir para şirketçe verileceğini, kapatmadığımız takdirde cephe alınacağını söylerle. Ya teşebbüsünüzde ısrar ediyor, şirketin cephesine aldırış etmiyorsunuz veya açıktan parayı alır yan gelir yatarsınız.

Acaba bu firmalar şirketinin gayesi halka istediği şekilde ekmek mi yedirmektir? Evet bugün firmamızın iyiliği üstünde müşterisine iyi ekmek, yarın keyfi istedi hamur, yanık ekmek yedirecek öyle mi? Yazık. Belediyemiz var diye övünürüz.

Şirketin, Belediyenin yanın da «Un ve Unlu maddeler derneği» de var. Şirketin gayesi halka istediği şekilde ekmek yedirmekse ve Belediye de bu şirketin faaliyetinden haberi yok veya aldırış etmiyorsa; üyesinin hepsi işçi olması lâzım gelen «Un ve Unlu maddeler derneğinin» mevcudiyetindeki hikmet nedir. Bu cemiyet 5018 sayılı sendikalar kanununa uyularak neye sendika hüviyeti almıyor veya aldırılmıyor? Yoksa derneğin idare heyeti fırın sahipleriyle ortak mı? Çalışma Bakanlığı Bölge teşkilâtı bu cemiyete neye müdahalede bulunmuyor?

İstanbul halkının —bilhassa fakirlerin— başlıca gıda maddesi olan ekmeğin şirketçe böyle suistimaline müsaadeyi kimden almışlardır? Bu

(Devamı 3 üncüde)

DAVALARIMIZ

B.M.M.'nin 8 inci dönemi ve mesken politikası

Yazan: Ali Rıza Arı
İst. İşçi Milletvekili

dilebilecek 7500 evlik arsa tespit ve tayin etmiştir. Bu arsalar 500 ünün parçalara ayrılması ve imar plânları tamamlanmıştır.

İstanbulun çalışkan ve halkça çok sevilen değerli valisi Ordinaryüs Prof. Gökay mesken isini ön plânda ele almış, Gece konu mes'lesini en iyi şekilde halletmek çaresini bulmuştur. B. M. Meclisi çalışmalarına son vereceği gün kabul ettiği bir kanun ile İstanbulla —mesken işi için— 4 milyon lira tahsis etmiştir; bu tahsis ilk müte-davil sermaye olacak. Gelecek yıllarda yapılacak tahsislerle arttırılacaktır. Emlâk ve Kredi Bankasının mevcut sermayesine bu sene bütçesinden 5 milyon lira ilâve edilmiştir.

Bu ilâve her yıl yapılacaktır. İhtiyarlık Sigortası Kanununun bir maddesiyle sigortanın alacağı primlerden teşekkül edecek sermayenin yüzde yirmi si sigortaya dahil işçinin mesken ihtiyacını önlemeğe tahsis edilmektedir.

İşçi sendikaları birliğinin teşebbüsü ile işçilerin mesken işi ile uğraşmak ve konuyu önemle ele alarak halletmek için bir Ya-pı Kooperatifi kurulmuştur.

Memlekette özel teşebbüs sa-

hiplerinden memlekette ecnebi sermayeden de faydalanarak iş yapmak isteyenlerin memlekete getirebilecekleri sermayeye devlet garantisi sağlayacak bir kanun ile Maliye Bakanlığına (300) milyon liraya kadar yetki veren bir kanun kabul edilmiştir. Bundan faydalanarak icap eden miktarını memleketin inşaat sanayiine netice itibariyle ucuz mesken malzeme sağlama tahsis imkânları ve teşebbüsleri vardır.

Nüfusu kalabalık şehirlerde kat mülkiyetini zaruri görenler ve gelecek mecliste bu konuyu önemle ele alacaklar vardır.

Yuva Yapı Kooperatifinin Ankara Şubesi açıldıktan sonra memlekette çeşitli yapı kooperatifleri arasında bir Birlik kurulması teşebbüsüne geçilmiştir.

Dış memleketlerde iş gören Birliklerin muvaffak olduğu yol ve metodlar incelenmektedir.

Bazı firmalarla temaslara yapılmış ve ümit verici teklifler alınmıştır.

Prefabrike evler inşasında ileri gitmiş bir firma numunelerini göndermeğe ve tesislerini memleket içinde kurmağa hazır olduğunu bildirmiştir.

Prefabrike evlerin inşaat tarzını ve faydalarını gelecek yazımda arzı çalışacağım.

F İ K İ R L E R

“Sözde Sendika!,,

Yazan: Bedri ATAMAN
Kutu fabrikası işçilerinden

rum demiş olacak ki, arkadaşlarımız içini çekerek:

— Sözde Sendika!

Dedi Arkadaşımızın bu tarzda konuşması ve bilhassa bu iki sözü bizi üzdü ve hüsbütün şaşırttı. Söylenen bu acı sözlerin üzerine gelen bir bayan üye arkadaşımızın biraz sinirlice bir kakkaha atarak:

— Yahu! Ne oldunuz! Hepiniz şaşırap kaldınız!

Demesi. Hapimizin donmuş gibi duran şuurumuzu harekete getirip gürleyen, ateş püsküren arkadaşım tesirinden bizi kurtardı, kilitlenmiş gibi açılmayan çenemizi açtı. İlkın Başkanımız.

— Gel bakalım arkadaşım, sinirlenme, gel otur da sakın sakın konuşup anlaşalım.

Deyip arkadaşını yanına oturttu. Meğer işin şekli başka türlü imiş. Öfkeli bir halde anlatmağa başladı:

— Efendim, kime sordunuz-da hasta arkadaşlara şimdiye kadar verdiğiniz günde 125 kuruşu 100 kuruşa indiriniz. Hem neden indiriniz, bunu yapmağa, arkadaşların hakkını yemeğe salâhiyetiniz var mı? Ben şimdi aşağı inip arkadaşların hepsini sendikadan çıkmağa teşvik edeceğim.

Kabahat bu imiş, bunun için sendikamız, sözde sendika imiş, Halbuki bu arkadaşımız asıl

kendinin sözde sendikacı olduğunun farkında değil, bu sözü kimbilir nereden duydu. Bunda bizim hatamız olmadığını söyleyemeyiz, zira üç sene evvel bu arkadaş sendikanın ismini bile ihtimal duymamış idi. Bu hâdisse gazetemin sütunlarında yer almağa değmez gibi görünür ise de haddizatında en esaslı ve üzerinde durulmağa değer davalarımızdan biridir. Çünkü sendikayı arkadaşlarımız bu şekilde biz tanıttık. Hepsi demeğe dilim varmaz amma itiraf etmeliyiz ki, üyelerin bir çokları sendikayı 50 kuruş adata mukabil insana elli lira kâr getiren bir anonim şirket telâkki ediyor.

Bize kafa tutan arkadaş Başkan karşısına alarak niçin 125 kuruş olan hastalık yardımını 100 kuruşa indirdiğimizi bütün açıklığı ve sebepleriyle izah etti.

Arkadaşımız peki öyle ise deyip gitti amma inandı mı inandı mı orasını Allah bilir. Şimdi daha iyi anlıyorum ki, arkadaşlara sendikanın ne olduğunu ve bilhassa faaliyetlerimizi daima ve her fırsattan istifade edip anlatmamız lâzım. Zira iyileri de fena belliyoruz.

OKUYUCULARIMIZA

ve

SENDİKA ÜYELERİNE

Gazetemize yazılarınızı lütfen Ankara Cad. Çağaloğlu No. 33. Adresi Yazı işleri müdürlüğü adresine gönderiniz.

Haftanın Haberleri

Çinde basına ver-rilen kızıl gazete-cilik dersleri!

Bir Londra haberine göre komünist Çin gazetecilerinin hareket tarzları Kremlinin canını sık maktadır. Pekin radyosunda dersler vermeğe başlayan bir Sovyet memuru «gazetecilerin ne tarzda tenkid yapabileceklerini» anlatmaya başlamıştır. Anlaşıldığına göre, Sovyet Rusya hükûmeti Çin gazetecilerini yenen terbiye etmeye koyulmuştur. Pekin radyosunda Çin gazetecilerine gazetecilik dersleri vermekte olan Sovyet memurunun bir iki tavsiyesi şunlar olmuştur:

Okuyucu mektuplarına ayrılan sütun, devletin işlerini tenkid için değil fakat «halka, idareye kendisinin de iştirak ettiği hakkında bir his vermek» içindir.

Gazeteler kitap hülâsalarına büyük yer ayırmaktadırlar. Bu mevzu ise halkı ilgilendirmez; ona başka şeylerden bahsetme lîsiniz, kitaplardan değil.

GARİP BİR UUL!

Amerikadaki meşhur Denham stüdyolarında çalışmakta olan T. William isminde bir şahıs altı günlük mesaisi sonunda süratle evine gidebilmek için şu usulü tatbik etmektedir: T. William uçakla yolculuk yapmakta ve evi üzerinden geçerken para şütle kendini uçaktan aşağıya atmaktadır. İddiasına göre böylelikle 5 saat daha fazla evinde kalabilmektedir.

AİLE HAYATINDA KIZIL-ĞIN AKISLARI

Varşova, Lodz, Kracow ve Godansk şehirlerinden gelen haberlere göre, Polonyalı kadınlar memleketin Rusyalastırılması na karşı cephe almış bulunmaktadırlar. Bunların, komünist idarecilerle, birlik olan kocalarına karşı cephe aldıkları ve erkeklerinin hayatını yaşanılmaz bir hale getirdikleri de ilâve edilmektedir. Ekser kadınlar komünist aiddelerine uymamakta ve hele aşk işlerinde gayet sert durmaktadırlar. Teaddüdü zevcata ve serbest aşka aleyhtar bulunan Polonyalı kadınlardan çoğu Komünist partisine girmektense boşanmayı tercih etmektedirler.

RUSLARI KÜPLERE BİNDİ-REN BİR HAREKET!

Geçen hafta Berlinin İngiliz işgali altında işlemekte olan Rus radyo istasyonunda çalışmakta olan memurlar bir İngiliz askerî kıtasının geçit resmi sırasın da âmirlerinin pencereleri kapamaları emrine itaat etmemişlerdir. Memurlar bilâkiss pencere-lere koşmuşlar ve bir kısmı da yarım saat kadar binanın çatısından askerlerin geçişini seyretmişlerdir. Ruslar bu hareketten dolayı müthiş kızarak küt-pelere binmişlerdir.

Seçim Kartları

Gazetemiz iki seneden beri işçi arkadaşlarımıza faydalı olmak gayesiyle intişar etmektedir. Şimdiye kadar arkadaşlarımıza karınca kararınca hizmet ettik sanıyoruz.

Mayısın 14. cü günü Milletvekili seçimi yapılacaktır. İşçi arkadaşlarımız için bu seçimin ehemmiyeti büyüktür.

Gazetemizin siyasi olmayışı, seçimler hakkında bütün vatandaş haklarını haiz işçi arkadaşlarımıza lüzumlu malumatı vermeğe mâni değildir.

İşçinin de diğer vatandaşlar gibi en büyük hak ve vazifesi seçmek ve seçilmektir. Kaldı ki, Büyük Millet Meclisi IX. cu döneminin başlanan işçi meselelerini devam ettirmek igbi bir vazifesi de vardır.

Her vatandaş reyini anca kdağıtılan seçmen kartlarını ibraz etmek suretiyle kullanabileceklerdir. Kartlar dört sene müddetle saklanacak ve bu dört sene içerisinde yapılacak Milletvekili, Şehir Meclisi ve Belediye seçimlerinde kullanılacaktır.

Bu kartlar muhtarlar tarafından dağıtılmaktadır. Arkadaşların biran evvel mahalle muhtarlarına müracaat ederek kartlarını almaları lazımdır.

Ayrıca arkadaşlarımızın seçim kartlarını nüfus cüzdanları gibi yanlarında bulundurmaları faydalıdır. Seçimler sırasında sandık başına giden işçi arkadaşın kartı yanında olmadıkça reyini kullanamayacağını unutmamalıdır.

D. Dz. Y. Birliğe cevap verdi

Yeni tarifiede işçilerin isteği dikkate alınacak

Uzun zamandan beri boğaz fabrikalarında çalışan işçi arkadaşlarımızın üzerinde ısrarla durdukları bir meseleye Devlet Deniz yolları genel müdürlüğü sendikalar birliğine cevap vermiş bulunmaktadır.

Deniz Yollarından İşçilerin isteği: Sabahları Boğazdan hareketle köprüye ve köprüden hareketle boğaza servis yapan I inci posta vapurlarında olduğu gibi II. inci postayı yapan vapurlarda da işçilerin pasolarından

istifadesi meselesi idi.

Devlet Deniz yolları genel Müdürlüğü'nün Sendikalar birliğine verdiği cevabı aynen neşrediyoruz:

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği Başkanlığına;

Tadil edilmekte olan yolcu navlunu tarifesinin yeni şekli ile tatbikinde istediğinizin nazarı dikkate alınacağını bilg edinilmesini rica ederim, saygılarımla.

Genel Müdür

GÜZEL BİR HATIRA — Devlet Başkanı İsmet İnönü, Başbakan Şemsettin Günaltay, çalışma Bakanı Resat Şemsettin irer ve işçiler yanyana

(İş ve İşçi Bulma Kurumu Danışma Kurulu Toplantısı)

Matbaa İşçileri Sendikası

0:0

Sendika başkanı İsmet Argun yeni yönetim kurulunun çalışma programını anlatıyor

Darphane ve Damga matbaası işçileri adı ile kurulan ve bilâhère Para ve Pul İşçileri Sendikası adını daha sonra da iki ayrı işkolunun birleştirilmesinden meydana gelen bu sendikanın iki ayrı iş koluna ayrılması zarureti doğan mezkûr sendikanın geçen hafta Çalışma Bakanlığının tebliğine uyarak olağan üstü bir kongre aktederek İstanbul Matbaa İşçileri Sendikası adını aldığını yazmıştık.

Aralarında vazife taksimi yaparak çalışmalarına başlayan İst. Matbaa İşçileri Sendikası Başkanı İsmet Argun kendisi ile görüşen bir arkadaşımıza şunları söylemiştir:

«Bir sene kadar evvel Darphane ve Damga Matbaası İşçileri Sendikası adı ile bir

sendika kurmuştuk. Sendikamız Cemiyetler Kanununun 12 nci maddesine göre fabrikanın adı ile sendika kurulamayacağından adını değiştirip İst. Para ve Pul Sanayii İşçileri Sendikası olarak isim değiştirmiştik. Bu kerre Para ve Pul işinin iki ayrı iş kolu teşkil etmeleri yüzünden Çalışma Bakanlığının tebliğine istinaden; bir olağan üstü kongre aktederek aldığımız karara göre Darphanede çalışan arkadaşlarımız İst. Demir ve Madeni Eşya İşçileri Sendikası ile birleştiler. Matbaa kısmında çalışan bizler de İst. Matbaa İşçileri Sendikası adını aldık. Bugün için üye adedimiz çok olmamakla beraber ileride eminim ki; bütün İstanbul Matbaa işçilerini aramıza katacağız. O zaman büyük toplulukla daha faydalı işler başarabileceğiz. Her sendikanın olduğu gibi bizim sendikamızın da gayesi sağ duyulu işçi arkadaşlarımızın menfaatlerine çalışmaktır.»

İST. TEKSTİL SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASI BEYOĞLU ŞUBESİNİN KONERİ

İst. Tekstil Sanayii İşçileri Sendikası Beyoğlu Şubesi 29 Nisan Cumartesi günü akşam saat 19 dan 2 ye kadar bir konser verecektir. Kristal Gazinosu salonlarında verilecek bu konsere güzide kadın ve erkek bir çok okuyucular iştirak edecek ve gününün en enteresan oyunları skeç gruplarının oyunları olacaktır.

Belediye uyuyor mu

(Baş tarafı 2 de)

şirketin nizamnamesini hangi makam tasdik etmiştir? Bu düpedüz İstanbul halkıyla alay değilse nedir? Un ve Unlu maddeler derneği süs mü?

Söylenecek ve yazılacak söz çok. Şu kadarla iktifa ediyoruz. Faaliyetiyle, hizmetiyle beğendiğim «Gıda Sanayii İşçileri» Sendikası sıva kollarını. Seyfi Demirsoy

Diyanet İşleri Başkanlığının tasvibiyle basılan:

Müslümanların aradığı kitap

MÜSLÜMANLIK ÖZETLERİ

Yazan: Hasan Hayri Bilgin
Fiatı 1 lira olan bu çok kıymetli, açık ve faydalı eser, işçi arkadaşlardan isteyenler sendikalar birliğinden yüzde 20 tenzilatla 80 kuruşa tedarik edebilirler. Hararetle tavsiye ederiz.

HÜRBİLEK HAFTALIK GAZETE

Sahibi: İstanbul İşçi Sendikaları Birliği
Yazı işlerini fiilen idare eden
Seyfettin Demirsoy

0:0

Basıldığı yer

ALİŞAN DOĞRA MATBAASI

Telefon : 25489

M E S E L E L E R

Garsonlar hakikî işçi midir?

Bana kahırsa, EVET GARSONLAR HAKİKÎ İŞÇİDİR ve tam mânasıyla işçidir. Bundan şüphe edebilecek Ankara Garsonlar Sendikası Başkanı İsmail Aras'tan başka kimseyi görmüyorum. Filvaki Hürbilek gazetemizin 7 Nisan 1950 tarihini 90 sayılı nüshasında:

«Ankarada 4 İşçi Sendikası bir toplantı yaptı» başlıklı yazıda: «Toplantıda bulunan Garsonlar Sendikası Başkanı İsmail Aras memleketimizde lisan bilen hiç bir işçinin bulunmuyacağını iddi ettiğini «Ve bulunsa bile bu şahsın hakikî bir işçi olmayacağını» ileri sürdüğünü okuduğum zaman basbaya afalladım, sonra güldüm, daha sonra içim sızladı. Evet.. Sahiden ağlanacak bir vaziyettir. Kimse gücenmesin, darılmasın, biz işçiler aramızda, dobra dobra ve tok sözle konuşmağa alışmış olduğumuz için, bütün arkadaşlar söyleyeceklerimi affedeceklerinden eminim.

İşte Hürbilek gazetemizin gine 90 ncı sayısında, «Sendika Başkanlarına 4 sual» başlıklı yazıda: «... ne yazıkki, bazan mevzuatı tatbik edecek kimse lerin anlayışsızlığı, kabiliyetsizliği ve bundan doğan ukalâlığı dolayısıyla, Sendikalarımızın gelişmesi ve layık oldukları rağbeti bulabilmesi ihtimalden tamamen ıraktır» diye yazdığım zaman yalnız sendikacılık yolun da bocalıyan arkadaşımız Ah-

Yazan: Niyazi Can
Cimento fabrikası işçisi

met Topçuyu düşünmüşsede aynı yazıda: B) Sendikalarımız var amma hakikî sendikacılarımız henüz azdır, ve şuurlu bir Sendikacı kitlesi yetiştirilinceye kadar Sendikacılık çok defa yerinde adım sayacak ve belki bazan yanlış yola da girecek» dediğimde de, bu sefer yalnız arkadaşımız Ahmet Topçuyu düşünmedim, aynı zamanda arkadaşımız İsmail Aras gibi tanımadığım bir çok işçi arkadaşları da giyaben, kastediyordum. Çünkü bazı arkadaşlar kanunlardan ve mantıktan o kadar bihaber ve uzaktırlar ki.. Sendikacılığa ve işçilere çok zarar getiriyorlar. Misâl: Kanunlarda hakikî işçi ve sahte işçiden bahis yoktur. İşçi olanlardan ve işçi olmayanlardan bahsedilmektedir, bu kadar.

3608 sayılı İş Kanununun 5518 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 1 inci maddesi işçiyi şöyle tarif etmektedir:

Madde 1 — Bir iş akdi dolayısıyla, başka bir şahsın iş yerinde bedenlen veyahut bedenlen ve fikren çalışan kimseye (İşçi) denir.

İşte söz götürmez şekilde bütün garsonların, yabancı dil bilsin, bilmesin, hakikî işçi olduklarının ispatı. İşçiler arasında, bilhassa garsonlar arasında yabancı dil bilen kimse lerin çok olduğunu, hattâ daha

ileri gidip, kalifiye garsonlarda en az bir yabancı dil bilmelerinin şart olduğunun müdafaasını 10.3.1950 tarihli Hürbilek gazetemizin 86 ncı sayılı nüshasından alacağım. «Garsonlar Sendikası Lisan Kursu» başlıklı yazıda: «İstanbul garsonlar sendikası üyelerinin hiç olmazsa bir yabancı dil öğrenmelerini temin maksadıyla bir yabancı dil kursu açmıştır.. Sendikanın bu müsbet teşebbüsü ile memleketimizde hakikî ve kalifiye garson yetişmiş olacaktır.» denmektedir. Acaba bu şekilde yetiştirilmiş HAKİKÎ VE KALİFİYE garsonlar HAKİKÎ İŞÇİ vasfını kaybetmiş olacaklar mı?

Ankara Garsonlar Sendikası Başkanı İsmail Aras ve onun gibi düşünenlere soruyorum: Mesleki ve teknik tahsil yapıp diplomalı olan, lise mezunu olan veya yüksek tahsil yapmış olan ve İş Kanununa göre işçi olan arkadaşlarımız HAKİKÎ İŞÇİ midir? Değil midir? Eğer hakikî işçi değildir diyen işçi arkadaşlarımız varsa kendi görüşlerine göre hakikî işçinin birinci vasfının cahillik olduğuna inandıklarını itiraf etmiş oldukları gibi (Gücenmesinler) şahsi cahilliklerinden başka bir şey ispat etmiş olmayacaklardır.

Eğer birkaç arkadaşı eksittim ise beni affetsinler; niyetlerim iyidir. Doğruluk yolunda Babamı bile tanımam.

İşçi milletvekili adayları

(Baş tarafı 1 inci sa: de)
ALİ RIZA ARI (C.H.P.)

Demirhisarda doğmuştur. Liseyi Balıkesir de ikmal ettikten sonra işçilik hayatına atılmıştır. İki sene Balya kara aydın madenlerinde çıraklık yapmış ve 1924 - 1928 senelerinde İstanbulda elektrik şirketinde montör olarak çalışmıştır. Bu müessesede başarılı çalışmaları neticesinde birinci sınıf montör ve bilâharede şef montör olmuştur.

1929 yılında bilgisi ile dikkati çeken Ali Rıza Ari santral elektrik şef muavinliğine tayin edilmiştir. 1930 yılında kendi vazifesine ilâveten atelye şefi muavinliğide verilmiş, 1931 yılında işçi hayatını incelemek üzere Avrupa'ya gönderilmiştir.

Bu tetkiklerinden sonra elektrik santralında gösterdiği muvaffakiyetli çalışmalarına binaen mükâfat olarak 1934 yılında atelye şefliğine tayin edilmiştir.

1947 de ara seçimlerinde Millet vekili seçilinceye kadar bu vazifede kalmıştır.

Ali Rıza Ari adaylığının konulmasından sonra bir arkadaşımıza şunları söylemiştir:

«Üç sene kadar Millet vekili olarak işçi arkadaşlarıma hizmete gayret ettim. Muvaffak olup olmadığım hususu arkadaşlarımın takdirine bağlıdır.»

Geçen devrede çıkan sosyal kanunları muhtelif vesilelerle arkadaşlarımıza arz etmiştik. 8. inci dönemin sosyal, iş hayatımız için, koyduğu kanunlar da ima gelişen bir kıymet ifade edecektir.

Bununla beraber 9 uncu dönemde mecliste işçi ve sosyal mes'eleleri iş edinecek arkadaşları bekleyen önemli konular mevcuttur. Bunlar arasında bilhassa işsizlik sigortası, fikir işçileri kanunu ve ücretli hafta tatili komisyonlarda, Tarım, deniz ve hava işçileri kanunu tasarılarında Bakanlıkta ele alınmış durumdadır.»

HÜDAİ BUKAĞILI (C.H.P.)

Hüdaî Bukağılı 1327 senesinde Üsküde doğmuştur. 1926 yılında İstanbul'a gelerek yorgan cıhla istigale başlamıştır. 13 sene işçilikten sonra kazandığı ile bir dükkân sahibi olmuştur. Kısa zamanda kapalıçarşı esnafının sevgisini kazanmıştır.

Hüdaî Bukağılı bir çok teşekküllerde muhtelif vazifeler almış, hayır cemiyetlerinde vazife görmekten zevk duymuştur.

Halen C. H. P. Beyazıt Bucak idare kurulu üyesi, yorgan cılar, döşemeciler, mobilyeciler cemiyeti başkanı, İstanbul küçük sanat kooperatifleri koruma derneği başkanı, kapalı çarşı esnaf cemiyeti idare kurulu üyesi, İstanbul Esnaf hastahanesi yönetim kurulu üyesidir.

Hüdaî Bukağılı şunları söylemektedir:

«Ben de bir işçiyim. Şayet işçi arkadaşlarım oylarını benden esirgemezler ve milletvekili seçilirim (işçi milletvekili) ünvanına hak kazanmaya ve büyük küçüklü bütün işyerlerinin de çalışan arkadaşlarıma faydalı olma çalışacağım.»

AHMET TOPÇU (D. P.)

Şilede doğmuştur. 32 yaşındadır. 12 senedenberi şişe ve

cam fabrikasında çalışmaktadır. 1947 senesinde sendikaların kurulması hakkındaki kanundan sonra sendikacılık hareketine katılmış ve İstanbul Şişe ve cam fabrikası işçileri sendikasının kurulmasında faydaları görülmüştür. Üç senedenberi bu sendikanın başkanı bulunmaktadır. Bir kaç hafta öncesine kadar İstanbul İşçi sendikaları Birliği yönetim kurulu üyesi idi.

Ahmet Topçu da şunları söylemektedir:

«İşçi arkadaşlarımın suur ve olgunluğuna güveniyorum. Milletvekili seçilirsem; bu güne kadar olduğu gibi, bundan sonra da işçi davasının tahakkukuna çalışmak en büyük emelimdir.»

İHSAN ALTINEL (D.P.)

1332 senesinde Sinopta doğmuştur. Kendisi Çikvaşvili men sucat fabrikasında kontrol olarak çalışmaktadır. Ayrıca, fabrikasının karşısında bir de kahvehane işletmektedir. 4-5 ay evvel arkadaşlarının teşviki ile sendika hareketlerine katılmıştır.

HULKİ SOKULLU (M.P.)

Üsküdar'da doğmuştur. İlk tahsilini hoca İshak okulunda yapmış Halıcıoğlu askeri lisesinde okumuştur. 1932 - 33 de Yeşilköy tayyare gedikli erbaş okuluna girmiş tayyare motör ve uçuş makinisti olarak yetişmiştir. Eskişehirde tayyare fabrikasında 6 ay stajdan sonra birinci tayyare alayına tayin edilmiştir. Sıhhi vaziyeti dolayı siyle askerlikten tekaüd olmuştur.

Gemlik suni ipek fabrikasında, istinye fabrika ve dokların da, Türk kuşunda motorlu tayyare makinisti olarak Ankara da çalışmış ve harp içinde Feshane mensucat fabrikasına dahil olmuştur.

Hulki Sokullu bir arkadaşımıza şunları söylemiştir:

«İşçi arkadaşlarımın beni destekleyeceklerine iman ve inancım var. İki gündenberi 2200 ü geçen ve fabrikada çalışan arkadaşlarımın ekseriyeti ile temas ettim. Hepside gülümser bir sima ile senden başkasına biz rey vermiyeceğiz dediler.»

NİZAMETTİN BABAOĞLU (Bağımsız)

1330 da Konyada doğmuştur. Konya lisesinden sonra erkek sanat mektebine girmiş ve teviyeci olarak mezun olmuştur. İlk defa Ankara Kırıkkale mer mi fabrikasında çalışmış daha sonra İstanbul'a gelerek Sanayi Harbiye ve madeniye fabrikasına girmiştir. Bir sene sonrada Almanlar tarafından Türkiye'de ilk defa kurulan «Türkiye ilk kilit» fabrikasına girmiş ve 950 senesine kadar bu fabrikada usta başı olarak çalışmıştır.

1947 de sendikaların kurulmasını müteakip İstanbul Demir ve madeni eşya sendikasına dahil olmuş ve başkan seçilmiştir. O zamandanberi bu sendikanın başkanı ve İstanbul İşçi sendikaları birliğinin yönetim kurulu üyesidir.

Nizamettin Babaoğlu da şunları söylemiştir:

«Arkadaşlarımın teşviki ile ben de mustakil olarak adaylığımı koydum. Eğer siyasi partiler işçileri tatmin edecek kadar işçi aday göstereselerdi ben

hiç bir teşebbüse girişmezdim. Aday gösterilen bütün işçi arkadaşlarımın kazanması için çalışacağım. Bütün arkadaşlarımin da böyle yapacağına inanıyorum.»

İSMAİL İNAN (Bağımsız)

1334 de Ofda doğmuştur. İlk tahsilini Ofda tamamlamıştır. Askerliğini bitirdikten sonra İstanbul'a gelerek Garson olarak muhtelif yerlerde çalışmıştır. 1948 senesinde büyük gayretler sarfederek İstanbul Garsonlar Sendikasının kurulmasında amil olmuştur. Kuruluşundanberi sendikanın başkanıdır. Halen Garsonlar sendikasının başkanı, İstanbul işçi sendikaları birliğinin sözcüsüdür.

İsmail İnan da kendisiyle görüşen bir arkadaşımıza şunları söylemiştir:

«Bende arkadaşlarımın teşviki ile adaylığımı koymuş bulunuyorum. İyisi parti lisitelerindeki işçi adayların sayısı arkadaşlarımızı tatmin etmedi. İşçi milletvekili B. M. M. nde ne kadar çok olursa davamızın yürümesi de o kadar kolay olacaktır. Bu bakımdan arkadaşlarımız bizden oylarını esirgememelidirler.»

Yeni iş kanunu

(Baş tarafı 1 inci sa: de)

Madenî Eşya Fabrikası işçi mümessili Mehmet de işveren tarafından işinden çıkarılmıştır. İşçi mümessilinin mensubu olduğu İstanbul Demir ve Madeni Eşya İşçileri Sendikası bu hâdiseye el koymuş ve Bölge Çalışma Müdürlüğünün işe müdahalesi temin edilmiştir.

İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğü aracılığı ile Mehmet işine iade edilmiştir.

Yeniden bir işçi hastanesi yapılacaktır

Umumî hastalık sigortası kanununun hazırlıkları da tamamlanmaktadır

Ankara, (Özel) — 8 inci Büyük Millet Meclisinde işçiler için kabul edilen sosyal kanunlardan; Umumî Hastalık Sigortası Kanununun tasdiki ile ilgili çalışmalar süratle devam etmektedir. Bir kaç ay sonra tatbik edilecek olan Umumî Hastalık Sigortası Kanunu ile bütün işçiler hangi iş kolunda ve hangi hastalığa tutulursa tutulsun işçi sigortası tarafından himaye edilecektir. Bu kanunla ilgili sağlık müesseselerinin çoğaltılması için yapılan teşebbüsler hayli ilerlemiş vaziyettedir.

Bu meyanda Sağlık Bakanlığına ait Yalovada bir arsaya siyatikli, romatizmalı işçiler için bir tedavi ve dinlenme yurdu ile İst. Üniversitesine ait Şehremininde bir arsada da bin yataklı işçi hastahanesinin inşasına ait projelerde tamamlanmıştır.

Bundan başka, işçi dispanserleri sanatoryumları ve dinlenme yurtları için işçilerin kesif olduğu yerlerde arsalar aranmaktadır.

Diğer taraftan 1 Nisan 1950 den itibaren yürürlüğe giren ihtiyarlık sigortası kanunu kapsamına giren işçilerin de muameleleri süratle yapılmakta ve önümüzdeki yılda emekliye ayrılacak işçiler için hazırlıklar tamamlanmaktadır.

Arkadaş Sendikaya üye ol

Sivastopol Fedaileri

Niyazi Ahmet BANOĞLU

Genç Hasan, Gülfidamı bıraktığı gibi bulmuştu. Sevgilisi Genç Hasanı görünce sevince garkolmuştu. Nerdeyse koşup onu kucaklayacaktı. Ama yine utandı. Hasanın fedaileri kenara çekilmişler Gülfidamla beraber ne yapacaklarını merak ediyorlardı. Hasan onun omuzundan tuttukta nsonra ormana doğru ilerlemeye başladı. Hasan:

— Sen hâlâ, dedi, sen İstanbul'a neye dönmedin.

— Buna ihtimal veriyordum. Seni Rusların arasında bırakıp İstanbul'a dönebilir miyim.

— Ya dönmeseydim.

— Onu da düşündüm. İntikamı alacaktım.

— Muharebe bitmiş sayılabilir. Moskofların arasından geliyorum. Onların tutunacak tarafı kalmadı. Kumanda hey'etleri toptan esir düşünce tam panığe uğradılar. Bizim aslanlar onları kovalamakla meşgul. Artık İstanbul'a beraber döneriz.

Genç Hasanla Gülfidam daha birbirlerine doymamışlardı ki, pala bıyıklı bir yiğit Hasana

doğru sokularak kendisini Musa paşanın çağırıldığını söyledi. Hasan Gülfidamı olduğu yerde bırakarak paşanın bulunduğu binaya doğru koşmaya başladı. O kendisine yeni bir vazifenin verileceğini düşünerek bayram yapıyordu. Musa paşayı odasında kendisini beklerken buldu. O bir aşağı bir yukarı doluşırken sigarasını tellendiriyor, eski masanın yanına geldikçe de kahvesini yudumluyordu.

Hasan paşanın karşısında dimdik durdu. Paşa güler yüzle:

— Hasan, dedi, senin hakkında İstanbul'dan iyi haberler geldi. Bundan sonra orduda mü'lâzım olara kçalışacaksın. Bu gösterdiğin fedakârlıkların mukabili olamaz, ama şimdilik daha falzasına imkân bulamamışlar. Bu Babâlinin iltifatı. Ben de senin için bir sürpriz hazırladım. Artık Gülfidamla evlenmen için ortada hiçbir mâni yok. Nikâhınızı kıydıralım. Düğününüzü bütün arkadaşlarınızı zın iştirakiyle burada, senin kahramanlıklarına şahit olan şu karşıkı ormanın içerisindeki düzlükte yapalım.

Bunu kabul edersen hazırlık-

lara başlanması için emirleri vereceğim.

Musa paşanın geldiği haberi büyük kalabalığa çabucak yayılmıştı. Davullar, çalgılar ve yüksek rütbeli subaylar paşanın geldiği tarafa doğru ilerlediler. Paşa bir yanında Gülfidam diğer yanında Genç Hasan olduğu halde düğün alayının bulunduğu yere girdi. Herkes çılınca alkışlıyordu. Bu alkışın paşaya mı yoksa yeni evlilere mi ait olduğu anlaşılmıyordu.

Musa paşa kalabalığın ortasına gelince atından indi. Daha evvel attan inmiş olan Gülfidam la Genci birbirlerine yaklaştırdı. Cebinden yüzükleri çıkarak evvelâ Gülfidamın sonra da Hasanın parmağına taktı. Sonra da her ikisinin de alından öperek saadetler diledi ve (Allah sizleri aynı yastıkta kocatsın) dedi.

Genç Evliler arkadaşlarının alkışları ve «Allah sonuna kadar devam ettirsin» duaları arasında İstanbul'a uğurlandılar..

B İ T T İ

Gelecek Sayıda

Hürbi ek'te 2 Tefrika

1 — TÜRK ARSLANLARI

Dünya minderlerinde Türk gibi kuvvetli sözünü tarihe geçiren Aliçolar, Kurtdereliler ve diğer pehlivanların hayatlarını öz olarak PEHLİVAN ESKİSİ imzası altında eski bir pehlivanın kaleminde okuyacaksınız.

2 — BİR RUS İŞÇİSİNİN GÜNLÜK HAYATI

Bu yazıyı Kızıl Rusyanın içinde cereyan eden yürekler acısı faciaların ufa kbir nümunesi olarak okuyucularımıza sunuyoruz.

Cenneti Cehennemden farksız olan Demir perdeden kaçırılan bu yazı Avrupada büyük bir ilgi toplamıştır.

«HÜRBİLEK» bu yazıyı fedakârlıkla elde edebildi. İşçinin bizzat yazdığı bu eseri merakla, dehşetle okuyunuz.

Ve Pek Yakında

KARA ELMAŞ DIYARINDAN NOTLAR

Zonguldakta maden ocakları içinde ve işçilerle yapılan bir seri röportajı arkadaşımız (Muzaffer Daysal) sizlere sunacaktır.

PEK YAKINDA HÜRBİLEK'te